

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
58-506 Jelenia Góra, al. Jana Pawła II 7**

**SPRAWOZDANIE
ZA ROK 2020 DOTYCZĄCE REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA
RODZINY DLA MIASTA JELENIEJ GÓRY
NA LATA 2018 – 2020”**

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych i rozwiązywanie już istniejących	3
1.1. Praca socjalna prowadzona w środowiskach zagrożonych występowaniem dysfunkcji i w rodzinach dysfunkcyjnych	3
1.2. Praca z rodziną prowadzona przez asystenta rodziny	4
1.3. Stały nadzór kuratora	7
1.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wsparcie i pomoc osobom doznającym przemocy oraz realizacja programów edukacyjno-korekcyjnych dla sprawców przemocy	7
1.5. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami uniemożliwiającymi prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, motywowanie do podjęcia terapii i monitorowanie terapii	9
1.6. Podejmowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w sferze patologii społecznych	10
1.7. Podejmowanie działań mających na celu podnoszenie kompetencji rodzin w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, grup wsparcia, prelekcji, wykładów, spotkań, porad indywidualnych	12
1.8. Zapewnienie dostępności konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego oraz terapii i mediacji	20
1.9. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom z rodzin niewydolnych oraz uczniom szkół podstawowych i szkół kształcenia specjalnego	22
1.10. Doradztwo zawodowe młodzieży w celu usamodzielnienia i zdobycia zawodu	22
1.11. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	22
1.12. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży	22
1.13. Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich upowszechnianie (aktywizacja społeczna, zawodowa i zdrowotna	22
2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez zabezpieczenie jej podstawowych potrzeb	23
2.1. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej oraz kierowanie osób do podjęcia prac społecznie użytecznych	23
2.2. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego	24
2.3. Realizacja zadań PFRON z zakresu rehabilitacji społecznej	26
2.4. Pomoc materialna dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych	28
2.5. Pomoc w formie dodatku mieszkaniowego i energetycznego	28
2.6. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	28
2.7. Objęcie rodzin wielodzietnych programem zniżek w ramach Jeleniogórskiej Karty Dużej Rodziny i Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	30

Wstęp

„Gminny program wspierania rodziny dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2018-2020” zwany w dalszej części Programem, został przyjęty Uchwałą Nr 457.LIII.2018 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 26 czerwca 2018 r.

Celem nadrzędnym wskazanego wyżej programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dla osiągnięcia głównego celu programu wyznaczone zostały do realizacji dwa cele szczegółowe:

- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych i rozwiązywanie już istniejących,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez zabezpieczenie jej podstawowych potrzeb.

W ramach ww. celów szczegółowych zrealizowanych zostało szereg zadań, które szczegółowo omówione zostały i przedstawione w formie danych liczbowych w dwóch odrębnych rozdziałach niniejszego sprawozdania. Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o informacje uzyskane z poszczególnych Departamentów Urzędu Miasta m. innymi Departamentu Edukacji, Departamentu Spraw Społecznych, Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze. Wykorzystano także dane sprawozdawcze za 2020r. z poszczególnych Działów MOPS w Jeleniej Górze.

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych i rozwiązywanie już istniejących.

1.1. Praca socjalna prowadzona w środowiskach zagrożonych występowaniem dysfunkcji i w rodzinach dysfunkcyjnych.

Praca socjalna w głównej mierze realizowana jest przez Dział Pomocy Środowiskowej I i II Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Praca socjalna rozumiana jest jako działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2020 r. pomocą niematerialną w formie pracy socjalnej objęto 3.038 osób w 2.036 rodzinach z terenu Jeleniej Góry. W okresie sprawozdawczym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej usamodzielnionych zostało 114 rodzin. Poradnictwem specjalistycznym objęto łącznie 388 osób z 219 rodzin. Ponadto pracownicy socjalni kierowali do sądu wnioski o podjęcie działań w trybie art. 109 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy w przypadkach, gdy stwierdzono zagrożenie dobra dziecka przebywającego w rodzinie. W 2020 roku wystąpiono z 67 wnioskami w powyższych sprawach.

Wśród 515 rodzin objętych pracą socjalną, 443 rodziny objęte były pomocą z powodu alkoholizmu, narkomanii, długotrwałej lub ciężkiej choroby, z powodu przemocy oraz z powodu niepełnosprawności.

Jednym z narzędzi pracy pracowników socjalnych jest kontrakt socjalny, będący pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2020 r. z osobami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej zawarto 93 kontrakty socjalne.

Jednym z głównych powodów zawierania kontraktów socjalnych była potrzeba motywowania osób uzależnionych do podjęcia terapii. W okresie sprawozdawczym 118 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej borykało się z problemem uzależnienia. 109 osób motywowanych były przez pracowników socjalnych do podjęcia terapii, z czego terapię leczenia uzależnień podjęło 32 osoby.

W okresie sprawozdawczym, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2016-2020”, pracownicy socjalni współpracowali ze szkołami i pedagogami szkolnymi, z Policją i Strażą Miejską oraz z Sądem, kuratorami sądowymi i podmiotami działającymi w obszarze ochrony zdrowia. Ponadto pracownicy socjalni brali udział w 922 posiedzeniach grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w Jeleniej Górze. W okresie sprawozdawczym w sytuacjach wymagających pilnego działania, głównie w związku z przemocą domową, pracownicy socjalni w 35 rodzinach wszczęli procedurę „Niebieska Karta” oraz w 5 przypadkach zostały złożone zgłoszenia do Prokuratury.

1.2. Praca z rodziną prowadzona przez asystenta rodziny.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej według stanu na dzień 31.12.2020 r. zatrudnionych jest 6 asystentów rodziny. Zgodnie z aktualnie obowiązującym stanem prawnym liczba rodzin, z którymi jeden asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

W 2020 r. wsparciem asystentów rodziny objętych było łącznie 108 rodzin, z 24 rodzinami asystenci zakończyli pracę w 10 przypadkach ze względu na osiągnięcie założonych celów, w 6 przypadkach ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, w 4 ze względu na brak efektów w pracy z rodziną, natomiast w 4 ze względu na zmianę metody pracy z rodziną). 21 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, zostało zobowiązanych do tej współpracy przez Sąd.

Poniżej przedstawiony został przekrój działań pomocowych podejmowanych na rzecz rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Rodzaj działań wspierających rodzinę	Liczba rodzin objętych daną formą wsparcia
1. DZIAŁANIA DIAGNOSTYCZNE, OPIEKUŃCZE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z RODZINĄ	
1. DZIAŁANIA DIAGNOSTYCZNE	
1.1 Diagnoza dysfunkcji i deficytów rozwojowych.	78
1.2. Stała obserwacja stanu emocjonalnego dziecka, jego samopoczucia, rozwoju, więzi.	80
1.3. Analiza efektywności oddziaływań wychowawczych.	79
2. DZIAŁANIA OPIEKUŃCZE I WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ	
2.1. Zapewnienie opieki w godzinach popołudniowych.	4
2.2 Czuwanie nad realizacją obowiązku szkolnego.	71
3. DZIAŁANIA EDUKACYJNE	
3.1 Pomoc w odrabianiu lekcji i w przygotowywaniu się do samodzielnej pracy.	7
3.2 Organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia.	6
3.3 Pozyskanie wolontariusza, który pomaga w nauce czytania a także świadczy pomoc w formie zakupów świątecznych, prezentów dla dzieci.	8

3.4. Udzielanie nieodpłatnych korepetycji, w tym z: * matematyki, * języka polskiego, * chemii, * języka niemieckiego, * fizyki, * języka angielskiego, * geografii.	2 4 5 5 2 5 1
3.5 WDRAŻANIE ZABAW EDUKACYJNYCH, m. in technik wykorzystujących fantazję, metod poprawiających werbalizację u dzieci, nauki komunikacji poprzez zabawę.	16
4. WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKAMI OŚWIATOWYMI	
4.1. Współpraca z przedszkolami.	30
4.2. Współpraca ze szkołami podstawowymi.	46
4.3. Współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi, MOS, MOW.	9
4.4. Osobisty kontakt z nauczycielami przedmiotowymi w celu uzyskania zakresu programowego niezbędnego do nadrobienia zaległości przez dzieci.	5
5. MONITOROWANIE SYTUACJI ZDROWOTNEJ W RODZINIE, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I PROZDROWOTNYCH	
5.1. Ustalanie terminów wizyt lekarskich, rejestracja do lekarzy specjalistów (ginekolog, dermatolog, internista, psychiatra, stomatolog, chirurg, neurolog), rejestracja na rehabilitację oraz towarzyszenie rodzinie.	23
5.2. Umówienie wizyty u psychologa, terapeuty.	26
5.3. Poradnictwo w zakresie racjonalnego żywienia, w tym: pogadanki, układanie zbilansowanego tygodniowego menu, praktyczna nauka pieczenia, praktyczna nauka gotowania, wspólne zakupy połączone z nauką racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.	19
5.4. Doradztwo w zakresie przestrzegania zasad higieny - pogadanki, sprawdzanie czystości.	46
5.5. Wizyty w szpitalach podczas leczenia i diagnostyki podopiecznych, pomoc w uzyskaniu aparatu słuchowego, wkładek ortopedycznych, leczenie stomatologiczne pod narkozą.	4
6. WSPÓŁPRACA Z SĄDEM REJONOWYM, PROKURATURĄ REJONOWĄ ORAZ POLICJĄ	
6.1. Towarzyszenie w rozprawach sądowych (o odwieszenie wyroku, o powrót dziecka do domu, o ingerencję w wykonywanie władzy rodzicielskiej, zasądzenie alimentów).	6
6.2. Towarzyszenie podopiecznej podczas wizyty na Komendzie Policji celem złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.	0
6.3. Podjęcie współpracy z dzielnicowym.	15

6.4. Podjęcie współpracy z kuratorami sądowymi w celu poprawy sytuacji rodzin.	42
6.5. Sporządzanie opinii do Sądu Rejonowego na temat rodziny i jej członków.	29
7. POMOC RODZINOM W ZAŁATWIENIU NIEZBĘDNYCH SPRAW URZĘDOWYCH	
7.1. Zakład energetyczny – pomoc w uzyskaniu ugody w sprawie rozłożenia na raty spłaty zadłużenia za energię, pomoc w sprawie rozłożenia na raty spłaty zadłużenia za czynsz lub możliwość odpracowania zaległego czynszu.	18
7.2. Urząd Miasta – wnioski o przyspieszenie przydziału lokalu socjalnego, wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego, o przyznanie mieszkania.	26
7.3. Wnioski o usunięcie usterek, o ocenę stanu technicznego mieszkania, o wymianę pieca, do ZUS, do Urzędu Skarbowego, Straży Pożarnej, PKP Nieruchomości, ZGWik „Wodnik”.	5
8. POZOSTAŁE INNE DZIAŁANIA POMOCOWE	
8.1. Pozyskanie sponsorów (zabawki, słodycze i owoce dla dzieci, wyprawki dla dzieci do przedszkola oraz na budowę łazienki).	16
8.2. Pozyskanie odzieży dla rodzin.	28
8.3. Pozyskanie na rzecz rodziny wolontariusza.	0
8.4. Pozyskanie dla rodziny mebli oraz sprzętu AGD.	10
8.5. Włączenie potrzebujących rodzin do akcji „Szlachetna paczka”.	24
8.6. Systematyczna organizacja zabaw, pozyskanie we własnym zakresie i dostarczenie dzieciom różnorodnych gier planszowych poprawiających werbalizację, koncentrację uwagi, stymulujących logiczne myślenie. Wspólne gry i zabawy, cykliczna nauka pożytecznego spędzania czasu wolnego.	30
8.7. Pomoc w wyrobieniu dokumentów tożsamości, monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu współpracy.	40
8.8. Pomoc w zorganizowaniu wypoczynku letniego.	13
8.9. Pomoc w rozliczeniu zeznań podatkowych.	1

W 2020 r. asystenci rodziny podejmowali szereg innych działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny w codziennym funkcjonowaniu a w szczególności podniesienie kompetencji opiekunów - wychowawczych rodziców:

- 45 rodzin zostało zgłoszonych do akcji charytatywnych tj. „Szlachetna Paczka” czy organizacja Mikołajek dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 16 dzieci z rodzin wspieranych pracą asystenta rodziny zostało zgłoszonych do wyjazdu wakacyjnego organizowanego przez kuratorium oświaty we Wrocławiu,

- 8 rodzin zostało wyposażonych w sprzęt komputerowy pozyskany od sponsorów dla dzieci, celem realizacji zdalnego nauczania w okresie pandemii COVID-19,
- 10 rodzin wystąpiło z wnioskiem do Urzędu Miasta w Jeleniej Górze o przydział mieszkania z zasobów miasta.

Asystenci rodziny na bieżąco współpracują również z wieloma instytucjami działającymi na terenie Miasta Jeleniej Góry, a w szczególności z:

- Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Jeleniej Górze,
- szkołami i przedszkolami funkcjonującymi na terenie Miasta Jeleniej Góry,
- Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Działem Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom tut. Ośrodka w związku z prowadzonymi procedurami Niebieskie Karty,
- Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze,
- placówkami opiekuńczo-wychowawczymi funkcjonującymi na terenie Miasta Jeleniej Góry.

W ramach konkursu ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „**Program asystent rodziny na rok 2020**” został wypłacony dodatek do wynagrodzenia dla asystentów rodziny zatrudnionych w gminach w roku 2020. Wysokość dofinansowania wynosiła 1.700,00 zł dla jednego asystenta. Łączna kwota dotacji z ww. programu to kwota 8.500,00 zł. Przyznane środki umożliwiły dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla 5 asystentów rodziny, którzy aktywnie działali na rzecz rodzin w okresie pandemii Covid-19.

1.3. Stały nadzór kuratora sądowego.

Jak wynika z danych przekazanych przez Sekcję Wykonawczą Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Jeleniej Górze w 2020 r. wydano 79 orzeczeń w sprawach opiekuńczych dotyczących nadzoru kuratora oraz 59 orzeczeń w sprawach nieletnich, których poddano nadzorowi kuratora.

1.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wsparcie i pomoc osobom doznającym przemocy oraz realizacja programów edukacyjno-korekcyjnych dla sprawców przemocy.

W okresie sprawozdawczym ww. wsparcia udzielał Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze. W 2020 r. osoby wymagające pomocy korzystały ze wsparcia: psychologów, pedagogów, instruktora terapii uzależnień i radcy prawnego.

W tym okresie z usług Działu skorzystało ogółem 175 osób. Przy obliczeniach statystycznych - zgodnie z dziennymi rejestrami oraz oświadczeniami osób, prowadzonymi w Dziale - podano rzeczywistą liczbę osób korzystających w okresie sprawozdawczym z kompleksowej pomocy. Daną osobę wykazano tylko raz, bez względu na liczbę wizyt u poszczególnych interwentów. Poniżej dane zaprezentowano w poniższym wykresie. W rzeczywistej liczbie klientów oraz ilości interwencji zawarta została liczba osób

korzystających z indywidualnego wsparcia pedagogicznego, psychologicznego, terapeutycznego, poradnictwa w grupie wsparcia oraz pomocy prawnej
Główne problemy, z jakimi zwrócili się mieszkańcy Jeleniej Góry do Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w roku 2020:

- uzależnienie od alkoholu (w tym współuzależnienie i DDA) 32 osoby,
- problemy rodzin zastępczych 32 osoby,
- zaburzenia psychopatologiczne, psychiczne 27 osób,
- przemoc ze strony bliskich 26 osób,
- konflikt małżeński i w konkubinacie 23 osoby,
- trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym 21 osób.

W okresie związanym z pandemią wywołaną przez wirus SARS-CoV-2 pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom udzielali telefonicznie wsparcia psychologicznego osobom objętym kwarantanną domową. W roku 2020 r. chęć skorzystania z tego rodzaju wsparcia wyraziło 6 osób.

W Dziale Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w roku 2020 funkcjonowała grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie oraz grupa wsparcia dla rodzin zastępczych prowadzone przez psychologów i pedagoga tut. Działu.

Ośrodek realizował warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzony metodą Duluth w wymiarze 10 godzin spotkań indywidualnych i 60 godzin spotkań grupowych. Warsztaty trwały od 09.08.2020 r. do 16.12.2020 r. Program rozpoczęło 5 mężczyzn. Rekomenduje się, aby uczestnicy programu kontynuowali udział w warsztatach korekcyjno-edukacyjnych.

W 2020 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 964 spotkania grup roboczych. Do Przewodniczącej Zespołu w 2020 r. wpłynęło 186 „Niebieskich Kart” - formularz A. Na posiedzeniach grup roboczych wypełniono 54 „Niebieskie Karty” - formularz C oraz 60 „Niebieskich Karty” - formularz D.

W roku sprawozdawczym zostały zakończone 144 procedury „Niebieskich Kart” po ustaniu przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie (142 procedury), a także rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań (2 procedury).

W miesiącu styczniu 2020 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze zorganizowane zostało szkolenie dla dyrektorów oraz innych pracowników publicznych i niepublicznych placówek przedszkolnych „Niebieskie Karty w praktyce-pomoc dziecku krzywdzonemu w rodzinie z problemem przemocy”. Szkolenie odbyło się przy współpracy Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeleniej Górze oraz psychologa Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom MOPS w Jeleniej Górze z Komendą Miejską Policji w Jeleniej Górze. Podczas spotkania uczestnicy mogli zapoznać się z procedurami postępowania w przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy wobec małoletniego. Prócz tego omówione zostały możliwe przyczyny, skutki i sposoby rozpoznawania objawów krzywdzenia wobec dzieci oraz możliwości uzyskania wsparcia i pomocy. Celem przeprowadzonego szkolenia było uświadomienie przedstawicieli Oświaty o obowiązku wszczynania procedur „Niebieska

Karta”, w przypadku uzasadnionego podejrzenia występowania przemocy wobec małoletnich, wynikającego z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 oraz umocnienie i usprawnienie współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, w tym w szczególności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Miejskiej Policji oraz placówek przedszkolnych na terenie Miasta Jelenia Góra.

W okresie pandemii wywołanej przez wirus SARS-CoV-2, Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom MOPS w Jeleniej Górze zajmował się rozdysponowaniem i udostępnianiem ulotek i plakatów informacyjnych zawierających „Plan awaryjny dla osób doświadczających przemocy”, skierowanych w szczególności do osób przebywających w kwarantannie i w izolacji domowej. Kampania miała na celu dotarcie do jak największej liczby odbiorców za pośrednictwem dostępnych środków i przy współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta Jelenia Góra.

Psychologowie Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom wygłosiły wykład na temat: „Przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy wobec studentów” podczas dni adaptacyjnych w Filii Uniwersytetu Ekonomicznego w Jeleniej Górze. Podczas wykładu została również przedstawiona struktura Ośrodka oraz formy i możliwości uzyskania pomocy i wsparcia.

Zespół Interdyscyplinarny w Jeleniej Górze we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze był współorganizatorem szkolenia on-line pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – aspekty prawne działania zespołu interdyscyplinarnego” w grudniu 2020 r. dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Podczas spotkania zostały omówione zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa i ochronę osób doznających przemocy przed dalszym krzywdzeniem. Prócz tego podczas szkolenia zostały przedstawione rekomendacje skutecznych metod organizacji pracy i podziału zadań w zespole interdyscyplinarnym. W szkoleniu uczestniczyła Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeleniej Górze oraz psycholog Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom.

1.5. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami uniemożliwiającymi prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, motywowanie do podjęcia terapii i monitorowanie terapii.

Miejscem pierwszych oddziaływań informacyjnych dla osób borykających się z problemem uzależnienia, a także bazą do prowadzenia działań edukacyjnych w tym zakresie jest Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom, który mieści się i funkcjonuje w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Oferta realizowana i kierowana jest do osób, których problemy życiowe związane są ze szkodliwym piciem alkoholu oraz dla rodzin osób uzależnionych. Zajęcia obejmowały różne formy służące budowaniu trzeźwości.

Udzielana pomoc skierowana jest do osób, których problemy życiowe związane są ze szkodliwym piciem alkoholu oraz do rodzin osób uzależnionych. W tym celu prowadzone są zajęcia służące budowaniu trzeźwości.

Uczestnikami zajęć są głównie:

- osoby podejmujące abstynencję z zamiarem wyjazdu na podstawową terapię odwykową – praca na tych zajęciach dotyczy identyfikacji uzależnienia i polega na udzielaniu informacji o leczeniu i sposobach terapii, jak również pozwala uzyskać podstawowe umiejętności do utrzymania abstynencji,
- osoby po podstawowej terapii odwykowej, z którymi pracuje się między innymi nad uznaniem swojej bezsilności wobec alkoholu, rozbrajaniem mechanizmów obronnych, uświadamianiem strat mechanizmów zniszczeń spowodowanych przez picie alkoholu,
- osoby współzależnione (współmałżonkowie osoby uzależnionej), które w trakcie spotkań uczą się, jak radzić sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia członka rodziny oraz jak stwarzać warunki i podejmować działania wspomagające proces wychodzenia z alkoholizmu.

Dział ten, poza realizacją zadań związanych z poradnictwem i terapią na rzecz osób uzależnionych i współzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, przez wielu uczestników zajęć postrzegany jest również jako miejsce bezpieczne w sytuacjach kryzysowych. Stykają się w nim bowiem ludzie dotknięci tymi problemami na płaszczyźnie nieformalnej, na zasadzie wzajemnego wsparcia, zaufania i przyjaźni, tworząc w ten sposób własne środowisko ludzi uczących się ponownie żyć bez alkoholu i przemocy.

1.6. Podejmowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w sferze patologii społecznych.

Nadrzędnym celem przeprowadzonych działań przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji było w szczególności ukierunkowanie na pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzinom dysfunkcyjnym i wieloprotblemowym. Istotnym elementem przy realizacji Programu były również działania profilaktyczne, integracyjne, aktywizujące, zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Podstawą tych działań było nie tylko przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego wypełniania funkcji rodzicielskich, ale również pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

W obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochronę ofiar inicjowano działania edukacyjno-profilaktyczno-prewencyjne i interwencyjne. Działania te skierowane były przede wszystkim do ofiar przemocy w rodzinie dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych i niepełnosprawnych.

Rolę wiodącą w realizacji działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w sferze patologii społecznych pełnił Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze oraz dzielnicowi Komisariatu I Policji w Jeleniej Górze i Komisariatu II Policji w Jeleniej Górze. Wsparcia i pomocy udzielali funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego KMP w Jeleniej Górze oraz Wydziału ds. Nieletnich i Patologii KMP w Jeleniej Górze.

Realizując założenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2018-2020” podejmowane były strategiczne programy dla bezpieczeństwa społeczności lokalnych, m.in.:

- Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” na lata 2018-2020, w tym Rządowy Program „Bezpieczna +” (poprawa bezpieczeństwa uczniów nie tylko w szkole, ale i poza nią, to główny cel programu „Bezpieczna+”) – w ramach programów omówiono przejawy niedostosowania (w tym zwracając uwagę na bezpieczne korzystanie z cyberprzestrzeni), które w szczególności zagrażają zdrowiu oraz życiu dzieci i młodzieży, a także pozostawiają trwałe, niekorzystne dla ich przyszłości skutki;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 – celem realizacji programu w obszarze osób małoletnich była edukacja dzieci i młodzieży nt. skutków stosowania przemocy w rodzinie oraz promowano metody wychowawcze bez użycia przemocy i informowano, gdzie należy szukać pomocy w sytuacji doświadczenia przemocy;
- Wojewódzki Program Profilaktyczny na lata 2018-2020 „POLICJA PRZECIWKO PRZEMOCY W RODZINIE” – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” i „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2016-2020” - celem działań było ograniczenie liczby przypadków przemocy w rodzinie; zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz pogłębienie wiedzy na temat przeciwdziałania uzależnieniom (osób dorosłych i dzieci oraz osób z różnych środowisk zawodowych mających wpływ na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie); budowanie wizerunku i promocja działalności Policji w zakresie upowszechniania pozytywnych zachowań i postaw.

Narodowy Program Zdrowia Profilaktyki na lata 2016-2020:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii – w trakcie realizowania założeń wynikających z powyższego programu edukowano młodzież m.in.: o czynnikach ryzyka związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, skutkach ich zażywania i odpowiedzialności prawnej/karnej;
- Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - program zrealizowano w oparciu o pogadanki oraz spotkania z młodzieżą szkolną, w trakcie których informowano m.in. o tym, iż spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest przejawem demoralizacji;
- Wojewódzki Program Profilaktyczny pn. „Świadomy Junior” na lata 2018-2020 – celem działań było w szczególności zapobieganie demoralizacji, przestępczości nieletnich, w tym głównie związanych z uzależnieniami (podniesienie świadomości wśród dzieci i młodzieży szkolnej o zagrożeniach wynikających z uzależnienia od substancji psychoaktywnych, palenia papierosów czy spożywania alkoholu) cyberprzemocą oraz kradzieży.

Jednocześnie przeprowadzone działania w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2018-2020 były spójne m.in. z:

- Priorytetami Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2020,
- Powiatowym Programem działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2018-2020,

- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020,
- Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2016-2020.
- Powiatowym Programem Systemu Pieczy Zastępczej dla Miasta Jelenia Góra na lata 2018-2020,
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020,
- Powiatowym Programem Profilaktycznym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2017-2020.

Formy pracy profilaktycznej na rzecz dzieci i młodzieży:

- prelekcje z wykorzystaniem pokazów multimedialnych,
- pogadanki, spotkania,
- rozmowy profilaktyczne z uczniami,
- zebrania i rozmowy z rodzicami, pedagogizacja rodziców,
- szkolenia pedagogów i nauczycieli,
- uczestnictwo w konferencjach,
- współpraca z Sądem Rejonowym III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w Jeleniej Górze, w szczególności z kuratorami społecznymi, zawodowymi,
- współpraca z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w szczególności z pracownikami socjalnymi i Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego; Działem Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom oraz Strażą Miejską w Jeleniej Górze.

W oparciu o wskaźniki realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020”, Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze w 2020 roku wykonała nałożone zadania programowe. Dalsze realizowanie Programu jest niezbędne, ponieważ skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

W dalszej pracy celem nadrzędnym Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze wraz partnerami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Jelenia Góra będzie dążenie do dalszego poprawienia sytuacji dziecka i rodziny, poprzez systematyczną pracę na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa rodziny, ograniczenia patologii społecznych, minimalizowania negatywnych zachowań, podnoszenie oraz stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji.

1.7. Podejmowanie działań mających na celu podnoszenie kompetencji rodzin w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, spotkań indywidualnych

Rodziny mające trudności w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych objęte zostały wsparciem, które miało na celu podniesienie ich kompetencji w tym zakresie. Działania takie podejmowane były m.in. w szkołach,

w których uczą się dzieci. W poniżej zaprezentowanym zestawieniu tabelarycznym uwzględniono dane otrzymane ze wszystkich szkół na terenie Jeleniej Góry, które zbiorczo zostały opracowane przez Departament Edukacji Wydział Finansowania i Zarządzania Oświatą Urzędu Miasta Jeleniej Góry.

Nazwa Placówki	Rodzaj działań mających na celu podnoszenie kompetencji wychowawczych poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, grup wsparcia, prelekcji, wykładów, spotkań lub porad indywidualnych	Liczba działań (z podziałem na poszczególne rodzaje)	Liczba rodzin objętych działaniami w roku 2020
Szkoła Podstawowa nr 2	Indywidualne rozmowy edukacyjne z uczniami i rodzicami.	241	153
	Lekcje wychowawcze prowadzone przez nauczycieli.	135	455
	Kształtowanie postaw społecznych - trening zastępowania agresji, warsztaty pracy z emocjami.	64	25
	Pomoc uczniom i rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych.	42	35
	Rozwijanie i poszukiwanie zainteresowań, konstruktywne organizowanie czasu wolnego	27	455
	Opracowanie strategii działań i pomoc dla uczniów i rodzin z trudnościami.	28	116
	Przekazywanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów.	354	263
	Wzmacnianie więzi rodzinnych, wspieranie prawidłowych relacji przez organizację imprez integrujących dzieci i rodziców.	5	351
	Współpraca z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi w sprawach uczniów, wymiana informacji dot. rodzin z trudnościami	38	17
	Zapewnienie uczniom możliwości udziału w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych, opieki na świetlicy szkolnej.	11	243
	Łagodzenie niedostatków wychowania w rodzinie.	72	37
	Diagnozowanie środowiska rodzinnego.	6	727
	Angażowanie rodziców w proces dydaktyczny dzieci.	38	326
	Informowanie rodziców o osobach, instytucjach niosących pomoc w trudnych sytuacjach.	19	162
	Szkoła Podstawowa nr 3	Szkolenia organizowane pn. „Dobry Rodzic” współpraca z Poradnią PP.	4 szkolenia
Konsultacje indywidualne dla rodziców.		168	34 rodzin
Rodziny zastępcze we współpracy z PCPR.		7	3 rodziny
Poradnictwo we współpracy MONAR.		2	2 rodziny
Kolonie letnie TPD.		lato 2020	4 rodziny
Straż Miejska „Zostań z nami Św. Mikołajem”.		XII 2020	37 rodzin
Szkolne zajęcia z logopedą.		II semestr 2019 / 2020 I semestr 2020 / 2021	6 rodzin 10 rodzin

	Stypendia.	II semestr 2019 / 2020 I semestr 2020 / 2021	13 rodzin 10 rodzin
	Dożywianie.	II semestr 2019 / 2020 I semestr 2020 / 2021	3 rodziny 2 rodziny
	Współpraca z MOPS Jelenia Góra.	II semestr 2019 / 2020 I semestr 2020 / 2021	4 rodziny 4 rodziny
	Współpraca z Sądem – Wydział III Nieletnich i Rodzinny.	II semestr 2019 / 2020 I semestr 2020 / 2021	6 rodzin 5 rodzin
	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna tj. Indywidualne Programy Terapeutyczne.	II semestr 2019 / 2020 I semestr 2020 / 2021	20 rodzin 25 rodzin
Szkoła Podstawowa nr 5	Konsultacje i porady dla rodziców.	65	42
Szkoła Podstawowa nr 6	Prelekcje i wykłady skierowane do rodziców i opiekunów.	2	64
	Spotkania z rodzicami dzieci klas I-III.	1	267
	Indywidualne konsultacje dla rodziców w ramach „otwartej środy”.	2	5
	Otwarte konsultacje z pracownikami PPPP	7	7
	Akcje informacyjne, promowane poprzez stronę internetową szkoły, gazetki ścienne.	3	wszyscy uczniowie i opiekunowie
	Indywidualne porady dla uczniów.	80	80
	Indywidualne porady dla rodziców.	80	80
Szkoła Podstawowa nr 7	Zapewnienie dostępności konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	10	40
	Organizowanie warsztatów przez pedagoga i specjalistów.	6	30
	Objęcie opieką dzieci w świetlicy środowiskowej	1	10
	Wsparcie rodzin poprzez pobyt dzieci na koloniach letnich.	1	7
	Udostępnianie literatury fachowej.	8	20
	Organizowanie pogadank i spotkań.	10	42
	Objęcie dzieci wsparciem w formie stypendium.	1	24
	Objęcie dzieci wsparciem w formie paczek żywnościowych.	2	42
Szkoła Podstawowa nr 8	Zapewnienie dostępności konsultacji poradnictwa specjalistycznego; - skierowania do PPPP, - kierowanie do PZP.	35 wniosków 20 skierowań	55
	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem w tym niewydolnych wychowawczo.	20	20
	Kontakt z asystentami rodzin na terenie szkoły.	10	15
	Udział w zespole ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	5	5
	Sporządzenie i przekazanie do MOPS opinii na	36	36

	temat funkcjonowania uczniów w szkole oraz występujących problemów.		
	Rozmowy indywidualne z uczniami sprawiającymi problemy opiekuńczo - wychowawcze.	750	300
	Rozmowy z rodzicami – rozpoznanie sytuacji rodzinnej.	750	300
	Kontakt z kuratorami sądowymi.	20	20
	Skierowanie uczniów do MOS.	2	2
	Udzielanie porad rodzicom mającym problemy wychowawcze z dziećmi.	400	200
	Pomoc w rozwiązaniu trudnych sytuacji życiowych	450	450
	Udzielanie na bieżąco pomocy rodzicom niewydolnym życiowo w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych.	100	70
Szkoła Podstawowa nr 10	Porady indywidualne dla rodziców.	183	0
	Współpraca z MOPS w przypadku rodziców zaniedbujących dzieci	12	0
	Pomoc w organizacji obiadów dla dzieci.	0	2
	Przekazanie opinii do MOPS	6	0
	Współpraca z MOPS w zakresie rodzin zastępczych.	5	0
	Szkolenia prowadzone przez przedstawiciela MONAR dotyczące profilaktyki uzależnień.	na bieżąco	150 uczniów
	Zapewnienie uczniom opieki popołudniowej – świetlica szkolna.	9 grup świetlicowych	210 uczniów
	Zbiórka odzieży dla potrzebujących rodzin	22	0
	Paczki mikołajkowe.	12	22
	Warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień dla klas VII-VIII.	0	183
Szkoła Podstawowa nr 11	Organizowanie konsultacji i porad indywidualnych dla rodziców w trudnej sytuacji życiowej i rodzinnej.	1 działanie	27 rodzin
	Spotkanie z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej z uczniami klas I-III na temat „Bezpieczna droga do szkoły”.	1 działanie	415 uczniów
	Wykład dla dziewcząt z klas VII i VIII – zaburzenia jedzenia, uzależnienia, samookaleczenia itd. spotkanie z psychologiem i pedagogiem PPPP.	1 działanie	114 dziewcząt
	Spotkanie z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej z uczniami klas I - III na temat „Bezpieczne ferie”.	1 działanie pogadanka w klasach	146 uczniów
	Pomoc materialne – stypendia szkolne	1 działanie	24 uczniów
	Spotkanie z przedstawicielem policji ds. Nieletnich i Patologii z uczniami klas VII -VIII na temat odpowiedzialności za czyny karalne nieletnich i ich konsekwencji prawnych, uzależnień i cyberprzemocy.	1 działanie	120 uczniów
	Wytypowanie rodzin do pomocy Stowarzyszenie Wiosna – Szlachetna Paczka.	1 działanie	1 rodzina
	Prowadzenie poradnictwa dla rodziców, współpraca z MOPS, kuratorami sądowymi	na bieżąco	60 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 13	Konsultacje z rodzicami w przypadku trudności wychowawczych, poradnictwo.	5	373
	Wsparcie roli wychowawczej w formie świetlicy szkolnej.	75	75
	Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego przez uczniów.	18	373

	Pomoc materialne – stypendia szkolne.	2	23
	Paczki Mikołajkowe – akcja wspólna ze Strażą Miejską.	1	40
	Akcja pn. „Mamo tato zabierz mnie do kina”.	1	30
	Kierowanie uczniów do MOS.	1	1
	Kontakty z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym, kuratorem sądowym celem omówienia sytuacji rodzin oraz pomocy rodzinom w kryzysie.	29	29
	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem w tym niewydolnych wychowawczo.	29	29
	Udział uczniów w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne na terenie szkoły.	każde dziecko raz w tygodniu	11
	Udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bieżącej pracy z uczniami.	373	373
	Współpraca szkoły z PPPP.	49	49
	Udostępnianie literatury fachowej, materiałów edukacyjnych.	373	373
Szkoła Podstawowa nr 15	Organizacja indywidualnych spotkań i konsultacji w zakresie poradnictwa rodzinnego, funkcjonowania rodziny i dziecka, wzmocnienia funkcji i roli rodzin.	180 rozmów	61 rodzin
	Diagnoza środowiska szkolnego pod kątem występowania przemocy w rodzinie poprzez badania pedagogiczne, obserwacje, rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami, współpraca z instytucjami wspierającymi: - udział w grupach roboczych, - wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodzi,	na bieżąco 2 3	260 5 rodzin
	Dystrybucja materiałów edukacyjnych w tym gazetki szkolne.	na bieżąco	260
	Edukacja dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą, zajęcia profilaktyczne.	na bieżąco	260
	Rozwój kompetencji społecznych i postaw prospołecznych u uczniów.	na bieżąco	27 rodzin
	Organizowanie konsultacji indywidualnych dla rodzin z psychologiem w PPPP.	8 spotkań	8
	Organizacja Zespołów Wychowawczych z udziałem dyrekcji szkoły, pedagoga wychowawcy, rodziców i uczniów w celu opracowania strategii wychowawczych dla dobra dzieci, u których rozpoznano trudności emocjonalne i w zachowaniu.	8 zespołów	15
	Kontakty z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym, kuratorem sądowym celem omówienia sytuacji rodzin.	na bieżąco	13
	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze	Udzielanie porad indywidualnych rodzicom/prawnym opiekunom, pomoc w wypełnianiu dokumentacji. Warsztaty dla rodziców, interaktywne wywiadówki, przygotowanie i omówienie broszur informacyjnych dla rodziców, wskazanie placówek udzielających pomocy w problemach pojawiających się w rodzinie”.	123 kontakty indywidualne pedagoga szkolnego, psychologa z rodzicami/opiekunami prawnymi dziećmi,

	<p>Indywidualne wyjazdy do domów rodzinnych uczniów w celu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, zapraszanie rodziców na posiedzenia Zespołów Wychowawczych w celu omówienia na bieżąco pojawiających się problemów wychowawczych.</p> <p>Zapraszanie rodziców/prawnych opiekunów na imprezy organizowane w placówce, współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentami rodziny.</p> <p>Gromadzenie i udostępnianie wychowankom oraz ich rodzicom/opiekunom prawnym ulotek, plakatów i opracowań związanych z profilaktyką uzależnień przyczyniających się do patologii zachowań.</p> <p>Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie: indywidualne rozmowy z wychowankami, obserwacja dzieci i młodzieży podczas zajęć lekcyjnych, grupowych, rozmowy z wychowawcami i nauczycielami, ocena reaktywności emocjonalnej młodzieży po powrocie z domu rodzinnego, współpraca z kuratorami sądowymi i pedagogami szkół macierzystych wychowanków, współpraca z MOPS, GOPS, PCPR.</p> <p>Edukacja dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych: zajęcia socjoterapeutyczne: podnoszenie samooceny, poczucia własnej wartości, trening asertywności, rozwój kompetencji społecznych i komunikacyjnych, uczenie odreagowywania w sposób społecznie akceptowany napięcia emocjonalnego i stresu.</p> <p>Tworzenie alternatywy dla patologii rodzinnych poprzez rozwój zainteresowań, zmianę otoczenia, integrację ze środowiskiem o odmiennych i prawidłowych wzorcach – wycieczki, zajęcia sportowe, edukacja filmowa, teatralna i muzealna, brydż, szachy, biwaki.</p>	<p>Wizyty w domach wychowanków, ograniczenia ze względu na pandemię (6 razy) posiedzenia Zespołu Wych. – 3</p> <p>na bieżąco według potrzeb.</p> <p>na bieżąco</p> <p>zajęcia socjoterapii w ramach zajęć lekcyjnych – 1 godz. tygodniowo, zajęcia socjoterapii popołudniowe w grupach internetowych,</p>	<p>informowani są o sytuacji wychowawczo - szkolnej swoich dzieci.</p>
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1	Warsztaty dotyczące uzależnień prowadzone przez terapeutów MONAR dla uczniów klas licealnych.	1 spotkanie	235
	Realizacja programów ogólnopolskich profilaktycznych.	1	Kl. I i II
	Stała współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego oraz Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Jeleniej Górze.	cały rok szkolny	-
	Spotkania indywidualne z rodzicami.	cały rok szkolny	wg potrzeb uczniów
	Comiesięczne indywidualne konsultacje z psychologiem PPPP na terenie szkoły.	cały rok szkolny	513 uczniów wraz z 268 rodzicami
	Organizacja działań profilaktycznych zawartych w programie wychowawczo -profilaktycznym.	cały rok szkolny	wszyscy uczniowie i ich rodzice

	Stałą współpracę z organizacjami i instytucjami wspierającymi rodzinę i pracę szkoły: Policja, Straż Miejska, MONAR, MOPS, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Stowarzyszenie Sodalis	cały rok szkolny	
Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych	Organizacja spotkania dla rodziców klas I – zasady funkcjonowania dziecka w nowym środowisku szkolnym.	1	114
	Organizacja pomocy i wsparcia dla rodzin znajdujących się w ciężkiej sytuacji bytowej.	2	2 rodziny
	Porady indywidualne w zakresie rozwiązywania problemów i konfliktów w domu – stacjonarnie oraz online.	160	160
	Pomoc rodzicom w trudnych sytuacjach zdrowotnych dziecka.	5	5
	Organizacja spotkań z rodzicami uczniów na platformie ZOOM.	4	440
Zespół Szkół Elektronicznych	Coroczna diagnoza potrzeb edukacyjnych uczniów	2	601
	Pedagogizacja rodziców w trakcie rozmów indywidualnych oraz w ramach „otwartych śród”.	300	300
	Przekazywanie informacji dotyczących instytucji pomocowych.	22	607
	Prowadzenie doraźnych wspierających rozmów indywidualnych oraz online w zakresie problemów uczniów.	374	374
	Dodatkowe działania profilaktyczne dotyczące osób niepełnosprawnych, cyberprzemocy, skutków pandemii, depresji, hazardu, hejtu itd.	50	607
	Działalność młodzieżowego koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w „Elektroniku”	3	607
	Zajęcia rewalidacyjne z uczniami z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	840	10
	Szkolenia podnoszące kompetencje rady pedagogicznej w obszarach ważnych społecznie	1	57
	Organizacja Zespołów Wychowawczych celem zapobiegania niedostosowaniu społecznemu wśród młodzieży	20	20
	Współpraca z lokalnymi instytucjami tj. Sąd Rejonowy, MOPS, MONAR, PPPP – opracowanie opinii o uczniach, kontakt z pracownikami ww. instytucji na rzecz poprawy sytuacji uczniów.	50	30
	Stypendia i zasiłki szkolne – udzielania informacji o zasadach przyznania i pomoc w uzupełnieniu dokumentacji.	60	15
	Wyprawka Szkolna 2020.	20	9
	Doraźna pomoc materialna dla uczniów znajdujących się w skrajnie trudnej sytuacji życiowej w tym materialnej – zbiórka odzieży, podręczników i przyborów szkolnych.	10	6
	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2	Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej, pedagogizacja rodziców, organizowanie konsultacji dla rodziców z udziałem psychologa z PPPP.	2
Organizacja konsultacji online z koordynatorem, psychologiem PPPP.		6 spotkań	6 uczniów
Przekazywanie informacji dotyczących instytucji pomocowych.		2 działania	140 rodziców 360 uczniów
Organizacja konsultacji indywidualnych w celu		23 spotkania	23 rodziny

	<p>pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.</p> <p>Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizację programu „Wyprawka szkolna”, - stypendium szkolne, - pomoc rodzinom w trudnej sytuacji bytowej, 	<p>1x w roku</p> <p>2x w roku</p> <p>1 działanie</p>	<p>9 uczniów</p> <p>13 uczniów</p> <p>1 rodzina</p>
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	Zajęcia psychoedukacyjne z rodzicami – Akademia dla Rodziców.	3	9 osób
	Porady indywidualne.	26	12
Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych i Bursy Szkolnej	Wsparcie pedagogiczne w postaci indywidualnych konsultacji dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej.	34	12
	Organizacja punktu konsultacyjnego na terenie szkoły z udziałem konsultanta – pedagoga z PPPP.	6	20
	Analiza środowiska wychowawczego – realizacja wychowawcy, pedagoga.	2 ankiety	243
	Monitoring sytuacji dydaktycznej ucznia.	3 monitoringi	42
	Doradztwo w zakresie możliwości podejmowania różnych działań leczenia, form wsparcia.	32 konsultacji	12
	Psychoedukacja rodziców w zakresie zagrożeń rozwoju ich dzieci oraz zasad komunikacji w rodzinie.	22 konsultacji	8
	Wsparcie uczniów i ich rodzin z problemem uzależnień.	15	7
	Wsparcie uczniów z rodzin z problemem „eurosieroctwa”.	43 konsultacji	14
Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”	Organizowanie szkoleń dla rodziców.	2	1
	Organizowanie konsultacji i porad.	63	25
	Profilaktyka uzależnień – współpraca z MONAR.	3	3
	Działalność TPD, PCK na terenie szkoły.	14	14
	Szkolne Koło Caritas.	10	10
	Szlachetna Paczka.	4	4
Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych	Organizowanie pogadarek, warsztatów dla rodziców w czasie szkolnych wywiadówek oraz w czasie spotkań z Radą Rodziców.	2	44
	Udostępnianie fachowej literatury, udzielanie informacji dotyczącej aktualnej bazy danych instytucji wspierających rodzinę.	2	38
	Konsultacje indywidualne z uczniami i ich rodzicami.	312	112
	Zorganizowanie punktu konsultacyjnego z przedstawicielami PPPP.	4	12
	Wywiady środowiskowe.	2	2
	Kierowanie na konsultację do PPPP	11	11
	Kierowanie do Poradni Zdrowia Psychicznego.	2	2
	Organizowanie Zespołów wychowawczych w szkole.	7	7
	Wyjazdy z uczniami na wycieki, konkursy i olimpiady pozaszkolne.	5	24
	Opracowanie procedur związanych z COVID 19.	332	332
	Opiniowanie funkcjonowania uczniów do MOPS, Sądu Rejonowego, PPPP.	7	7
	Zgłoszenie ucznia do stypendium Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego	1	1

Stypendia socjalne.	3	3
Zorganizowanie pomocy rzeczowej od sponsora.	1	1
Wyprawka szkolna.	10	10
Dostosowanie egzaminu maturalnego i zawodowego dla uczniów z orzeczeniem PPPP.	7	7
Realizowanie programu „ARS, czyli jak dbać o miłość”.	5	54
Realizacja programu profilaktycznego „Wybierz życie – pierwszy krok”.	4	78
Spotkania z rodzicami klas I.	6	32
Spotkania z rodzicami podczas wywiadówek online.	4	
Poradnictwo indywidualne online i stacjonarne.	102	

1.8. Zapewnienie dostępności konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.

Na terenie Miasta Jeleniej Góry poradnictwa specjalistycznego, a także wsparcia w różnych obszarach funkcjonowania dzieci i młodzieży udziela także Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej skorzystało 1.935 dzieci z czego 1.548 to dzieci z Miasta Jeleniej Góry.

Obszary, w jakich najczęściej pojawiały się problemy wymagające udzielania poradnictwa specjalistycznego to:

- trudności dydaktyczne, w tym specyficzne trudności w nauce,
- trudności wychowawcze, w tym objawy nadpobudliwości, ADHD, zagrożenie niedostosowaniem społecznym,
- wady i zaburzenia rozwoju mowy, w tym również trudności w komunikacji werbalnej,
- odroczenie od realizacji obowiązku szkolnego,
- problemy towarzyszące niepełnosprawnościom w tym również diagnoza i terapia autyzmu i zespołu Aspergera oraz wsparcie w szkole dla ucznia z autyzmem i ZA,
- zaburzenia wczesnorozwojowe (wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka),
- trudności i zaburzenia emocjonalne,
- niewydolność wychowawcza rodziców lub opiekunów,
- poradnictwo zawodowe,
- rozpad i zaburzony system rodzinny,
- zagrożenie uzależnieniem od komputera, alkoholu i środków psychoaktywnych,
- objęcie pomocą w szkole ucznia z trudnościami dydaktycznymi i wychowawczymi,
- trudności szkolne i objęcie pomocą w szkole ucznia cudzoziemca lub dziecka rodziców powracających z emigracji,
- przemoc w rodzinie,
- przemoc w mediach społecznościowych,
- trudności emocjonalne i zaburzenia depresyjne związane z pandemią i zdalnym nauczaniem.

W ramach działań prowadzonych przez Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną dzieci korzystały z następujących rodzajów terapii:

- terapia pedagogiczna, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – 69 osób,
- terapia logopedyczna – 168 osób,
- terapia psychologiczna, w tym psychoterapia – 71 osób,
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym - w tym m.in.: wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka, terapia SI (integracji sensorycznej), terapia eeg biofeedback, pomoc psychologiczna i psychospołeczna – ogółem 80 osób,
- zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu (prowadzone w szkołach i placówkach) – 135 uczniów,
- inne zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach (w tym m.in. zajęcia dotyczące przemocy w internecie, zajęcia integrujące zespół klasowy; zajęcia ukierunkowane na poprawę komunikacji w zespole klasowym oraz rozwiązywanie sytuacji trudnych i konfliktowych w szkole; zajęcia ukierunkowane na profilaktykę uzależnień) – ogółem 170 osób,
- interwencje kryzysowe – 31 osób,
- inne formy pomocy indywidualnej, nie mające charakteru terapeutycznego – ogółem 506 osób,
- indywidualne porady zawodowe – 42 osoby,
- badania przesiewowe słuchu platformą do badania zmysłów – 41 osób,
- udział w pracach zespołów ds. pomocy dziecku oraz zespołów wychowawczych w szkole – 27 osób,
- indywidualne konsultacje dla rodziców z psychologiem, neurologopedą i oligofrenopedagogiem – 265 osób.

Rodzaj działań, jakie również podejmowała w 2020 r. Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jeleniej Górze na rzecz podniesienia kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych to:

- grupa wsparcia dla rodziców dzieci z trudnościami wychowawczymi i emocjonalnymi – 12 osób, a 9 spotkań, w tym 7 zdalnie,
- „Szkoła dla rodziców” – z powodu pandemii zawieszono warsztaty w formie stacjonarnej, odbywały się natomiast konsultacje indywidualne w formie zdalnej, z których skorzystało 14 osób,
- terapia rodzin – 12 rodzin.

W celu podnoszenia kompetencji rodziców i wypełniania przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych w sposób prawidłowy działania podejmował Dział Interwencji Kryzysowej Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom, który w ramach swoich zadań statutowych udzielał rodzicom konsultacji i poradnictwa, a także udostępniał informacje.

Jak wynika z danych uzyskanych z ww. działu, najczęściej u dzieci i młodzieży obserwowalne były działania destrukcyjne polegające na sygnalizowaniu myśli samobójczych i samookaleczaniu się. U dzieci w sytuacjach kryzysowych rodziło się poczucie pustki, frustracji i złości z powodu skumulowanych problemów w rodzinie (np. bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie, brak środków finansowych, zaniedbywanie dzieci, zadłużenie rodziny, itp.). Z powodu narastającego kryzysu w rodzinach

psycholodzy i pedagodzy udzielali wsparcia rodzicom i pomagali w rozpoznawaniu potrzeb dzieci. Wsparcia udzielali: psycholog, pedagog, radca prawny, lekarz psychiatra.

1.9. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo oraz uczniom szkół podstawowych i szkół kształcenia specjalnego.

W 2020 r. na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonowało 25 świetlic szkolnych, oferujących łącznie 1.736 miejsc. W roku sprawozdawczym z zajęć w świetlicach szkolnych skorzystało 1.730 uczniów. Dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo znalazły również opiekę w 4 świetlicach środowiskowych funkcjonujących w Jeleniej Górze. Liczba dzieci, objętych opieką w ww. placówkach w 2020 r. wyniosła około 149 osób.

1.10. Doradztwo zawodowe dla młodzieży, docelowo zmierzające do zdobycia zawodu i usamodzielnienia.

Z indywidualnych porad zawodowych świadczonych dla młodzieży przez Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, w 2020 r. skorzystało 42 osoby.

1.11. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W roku sprawozdawczym nie organizowano szkoleń dla rodzin wspierających z uwagi na brak zainteresowania społecznego tym zagadnieniem.

1.12. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Jak wynika z danych otrzymanych od Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w okresie wakacji 2020 r. zorganizowane zostały półkolonie – 777 dzieci skorzystało z tej formy wypoczynku oraz kolonie i obozy wyjazdowe dla 419 dzieci. Natomiast 2.300 dzieci skorzystało także z formy warsztatowej spędzania czasu wolnego jak również ze spektakli plenerowych. Wskazane wyżej formy wypoczynku zorganizowane zostały przez 6 organizacji pozarządowych.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie organizował kolonii letnich dla dzieci z uwagi na ogłoszony stan pandemii oraz obowiązujące regulacje prawne o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Natomiast należy wskazać, iż 21 dzieci, z tego 16 dzieci z rodzin wspieranych pracą asystenta rodziny oraz 5 dzieci z rodzin zastępczych zgłoszono do wyjazdu wakacyjnego zorganizowanego przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

1.13. Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich upowszechnianie (aktywizacja społeczna, zawodowa i zdrowotna).

W 2020 roku w Klubie Integracji Społecznej były prowadzone spotkania samopomocowej grupy „Razem”. Średnio w ciągu miesiąca organizowano 4 spotkania, gdzie średnia miesięczna frekwencja wyniosła 10 osób. Ze względu na ogłoszony w naszym kraju stan epidemii działalność KIS od marca 2020 r. została zawieszona.

Przy Dziale Rehabilitacji funkcjonuje również Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, który na bieżąco udziela informacji osobom niepełnosprawnym o przysługujących ulgach i uprawnieniach, o możliwościach uzyskania dofinansowań ze środków PFRON do różnych form rehabilitacji, a także na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Z informacji w Punkcie korzystali także pracodawcy w sprawach dotyczących ulg, zwolnień i dotacji z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych. Wszystkie informacje dla osób niepełnosprawnych na bieżąco umieszczane są na stronie internetowej Punktu Informacji, dostępnej poprzez stronę Ośrodka pod adresem <http://www.mops.jelenia-gora.pl/>.

2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez zabezpieczenie jej podstawowych potrzeb.

2.1. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej oraz kierowanie osób do podjęcia prac społecznie użytecznych.

W 2020 r. w ramach świadczeń pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze udzielił pomocy finansowej, w naturze i usługach udzielono 2.426 osobom, a łączny koszt świadczeń wyniósł 13.636.295,55 zł. W tej kwocie uwzględniono:

- zasiłki stałe w kwocie 3.351.570,92 zł dla 644 osób,
- zasiłki okresowe w kwocie 1.008.744,92 zł dla 563 osób,
- zasiłki celowe w kwocie 629.753,26 zł dla 851 osób,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 132.718,62 zł dla 16 osób,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w kwocie 1.421.488,95 zł dla 364 osób,
- realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 1.245.496,15 zł dla 1.292 osób (w tym dla 821 osób w gotówce oraz dla 678 osób w formie gorącego posiłku),
- składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 277.978,83 zł dla 522 osób,
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych na kwotę 43.603,77 zł dla 12 opiekunów,
- opłaty za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej w kwocie 5.529.111,45 zł dla 189 osób.

W okresie sprawozdawczym na pokrycie skutków zdarzenia losowego osobom uprawnionym przyznano 1 świadczenie na kwotę 3.000,00 zł. Natomiast na pokrycie kosztów pochówku dla 18 osób wydatkowano kwotę 51.930,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządził i przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze listę 135 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które mogą zostać skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych, w tym 52 kobiety i 83 mężczyzn. Z powodu odmowy podjęcia prac społecznie użytecznych lub ich przerwania, jak również z powodu braku współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowy zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywania jego postanowień, czy też

nieuzasadnionej odmowy podjęcia zatrudnienia, w 2020 r. wydano 32 decyzje odmawiające przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

2.2. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2020 roku **zasiłki rodzinne** wypłacono na rzecz 2.281 dzieci na kwotę 3.101.194,37 zł. Osoby, które mają prawo do zasiłku rodzinnego, mogą być również uprawnione do dodatków. W okresie sprawozdawczym do zasiłku rodzinnego wypłacono dodatki na kwotę 1.686.489,30 zł z tytułu:

- urodzenia dziecka na rzecz 94 dzieci na kwotę 92.751,25 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego na rzecz 58 dzieci na kwotę 266.544,90 zł,
- samotnego wychowywania dziecka na rzecz 177 dzieci na kwotę 413.241,23 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka na rzecz 238 dzieci na kwotę 300.045,64 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego na rzecz 1.730 dzieci na kwotę 173.000,00 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania na rzecz 33 dzieci na kwotę 32.944,28 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na rzecz 379 dzieci w kwocie 458.660,425.223,51
- zapomogę z tytułu urodzenia dziecka wypłacono na rzecz 311 dzieci na kwotę 311.000,00 zł.

W roku 2020 wypłacono również świadczenia rodzicielskie na rzecz 112 dzieci w łącznej wysokości 1.232.668,49 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła trzy rodzaje świadczeń, których przyznanie wiąże się bezpośrednio z niepełnosprawnością wnioskodawców, bądź też osób pozostających pod ich opieką. Z tego tytułu wypłacono:

- **zasiłek pielęgnacyjny** przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji – w 2020 roku wypłacono zasiłek 2.722 osobom na łączną kwotę 7.044.677,00 zł

- **świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – w 2020 roku wypłacono świadczenie 368 osobom na łączną kwotę 8.031.335,00 zł

- **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem

o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – w 2020 roku wypłacono zasiłek 35 osobom na łączną kwotę 255.040,00 zł.

Ponadto osobom uprawnionym opłacane były **składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe**. Takie świadczenia otrzymało 280 osób na kwotę 1.706.770,63 zł.

Na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wypłacany był **zasiłek dla opiekuna**, który przysługuje danej osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r., na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Zasiłek dla opiekuna w 2020 r. wypłacono 14 osobom na łączną kwotę 99.200,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie sprawozdawczym wypłacono 681 osobom uprawnionym na kwotę 3.231.987,80 zł. W 2020 r. wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano następujące działania:

- informacje przekazywane komornikowi sądowemu mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego wobec 172 osób,
- wnioski do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, skierowanie dłużnika do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, oraz informacji od starosty o braku możliwości realizacji art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy wobec 17 osób,
- skierowanie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego wobec 399 osób,
- skierowanie wniosku o zatrzymanie oraz zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wobec 29 osób.

Ponadto tutejszy Ośrodek w roku 2019 wypłacił **jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka**, o którym mowa w art.10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w wysokości 24.000,00 zł, tj. 6 osobom uprawnionym w wysokości po 4.000,00 zł jednorazowo.

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. rozpoczęła się realizacja programu rządowego **„Rodzina 500+”** wprowadzonego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach tego programu ustanowiono świadczenie pieniężne w postaci świadczenia wychowawczego w wysokości 500,00 zł miesięcznie na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia.

W związku z realizacją zadań wynikających z powyższej ustawy Ośrodek wypłacił w roku 2020 świadczenia wychowawcze w łącznej kwocie 63.883.449,48 zł. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. liczba dzieci, na które przysługiwało prawo do świadczenia wychowawczego wyniosła 10.598 dzieci.

Ponadto od dnia 1 lipca 2018 r. rozpoczęła się realizacja programu rządowego **„Dobry start”** wprowadzonego zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu (Dz. U. z 2018 r.

poz. 1061). W ramach tego programu ustanowiono świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł jednorazowo na każde dziecko lub osobę uczącą się do ukończenia 20 roku życia, a w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. W związku z realizacją zadań wynikających z powyższego rozporządzenia Ośrodek wypłacił w roku 2020 świadczenie „Dobry start” w łącznej kwocie 2.115.150,00 zł.

2.3. Realizacja zadań PFRON z zakresu rehabilitacji społecznej.

W ramach rehabilitacji społecznej w 2020 roku realizowano następujące zadania:

1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych na kwotę 193.884,00 zł. Liczba ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem wyniosła 341 osób, w tym 120 opiekunów. Wypłacono dofinansowanie dla 181 osób, w tym 63 opiekunów.

2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Na zadanie to wpłynęło 26 wniosków (26 imprez), na kwotę 71.440,00 zł. Przedmiotowe wnioski złożyło 14 organizacji pozarządowych. Kwota wydatkowana na to zadanie wyniosła 26.171,00 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przy jednoczesnej pozytywnej opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, przyznał dofinansowanie do organizacji 14 imprez. W imprezach tych wzięło udział łącznie 299 osoby niepełnosprawne. W związku z ogłoszonym stanem epidemii podmiotom wymienione w poniższym wykresie zrealizowały tylko 9 zadań.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów. Wydatkowano kwotę 560.889,00 zł, w tym na:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 10 niepełnosprawnych osób na kwotę 19.549,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 1 podmiotu prowadzącego działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych na kwotę 7.000,00 zł,
- dofinansowanie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 685 osób na kwotę 534.340,00 zł.

Należy podkreślić, że dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne jest niezmiernie ważnym zadaniem, gdyż są to środki i sprzęty niezbędne do godnego i pełniejszego funkcjonowania tych osób w środowisku. Należą do nich: protezy kończyn i protezy piersi, aparaty słuchowe i systemy FM, wózki inwalidzkie, materace i poduszki przeciwośluzynowe, ortezy, obuwie i gorsety ortopedyczne, peruki, kule, pieluchomajtki, worki stomijne i cewniki, aparaty na bezdech senny, urządzenia multifunkcyjne.

4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych przeznaczono kwotę 200.000,00 zł, a wydatkowano i rozliczono 189.104,00 zł. W ramach poszczególnych barier przyznano dofinansowanie do likwidacji:

- barier architektonicznych, w tym dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, dofinansowanie zakupu uchwytów funkcjonalnych,

dostosowanie łazienek, likwidację progów, poszerzanie otworów drzwiowych, wykonanie posadzek antypoślizgowych,

- barier technicznych, w tym centralnego ogrzewania bezobsługowego, zakup uchwytów funkcjonalnych, schodołazów, pralek, zmywarek, płyt indukcyjnych, krzeseł kąpielowych, robotów odkurzających samojezdnych oraz opraw okularowych,
- barier w komunikowaniu się, w tym na zakup komputerów oraz tabletów z przyłączem do internetu.

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej. W 2020 r. przeznaczono na to zadanie kwotę 1.229.760,00 zł. Na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej:

- przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, w którym rehabilitowanych jest 20 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami, dofinansowanie na kwotę 409.920,00 zł,
- przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną, dofinansowanie na kwotę 819.840,00 zł.

Roczny koszt pobytu w WTZ jednego uczestnika, pokrywany ze środków PFRON, wyniósł 20.496,00 zł. Należy podkreślić, iż 10% ogólnych kosztów działalności WTZ sfinansowane jest ze środków budżetu Miasta Jeleniej Góry tj. w wysokości 93.560,50 zł oraz budżetu Powiatu Jeleniogórskiego w kwocie 43,079,50 zł. Dział Rehabilitacji prowadzi nadzór merytoryczny i finansowy nad działalnością ww. placówek.

Miasto Jelenia Góra jest także uczestnikiem programów celowych ogłaszanych przez PFRON. W roku sprawozdawczym realizowano 3 programy celowe.

„**Aktywny samorząd**”. Rok 2020 to już dziewiąty rok działania programu. W trakcie realizacji programu złożono 97 wniosków. Przyznano dofinansowanie 89 osobom niepełnosprawnym, na łączną kwotę 346.863,99 zł w ramach następujących obszarów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- a) Zadanie 1, 3 i 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, 18 osób, kwota 122.323,00 zł.
- b) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, 1 osoba, kwota 2.000,00 zł.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- a) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, 1 osoba, kwota 1.198,99 zł,
- b) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, 1 osoba, kwota 20.200,00 zł.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, 5 osób, kwota 7.740,00 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, wsparcia udzielono 63 osobom na kwotę 193.402,00 zł

„**Program wyrównywania różnic między regionami III**” obszar D i F.

Miasto Jelenia Góra na rok 2020/21 otrzymało w ramach programu dofinansowanie w wysokości 133.742,70 zł na realizację 2 projektów. Program w trakcie realizacji.

Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Miasto Jelenia Góra na realizację przedmiotowego programu otrzymało ze środków PFRON kwotę 265.500,00 zł. Złożono 206 wniosków, w tym spełniających wymogi programu 166. Wydatkowano 245.500,00 zł.

2.4. Pomoc materialna dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Jak wynika z danych przekazanych przez Departament Edukacji Wydział Finansowania i Zarządzania Oświatą Urzędu Miasta Jeleniej Góry w roku szkolnym 2019/2020

- 364 dzieci objętych było pomocą w formie stypendium, natomiast na rok szkolny 2020/2021 przyznanych zostało 270 stypendium. Dodatkowo w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020 r. przyznano 20 zasiłków szkolnych. W roku sprawozdawczym 2020 nie przyznani świadczeń motywacyjnych.

2.5. Pomoc w formie dodatku mieszkaniowego i energetycznego.

Jak wynika z danych uzyskanych z Wydziału Gospodarki Mieszkaniowej Referatu Dodatków Mieszkaniowych – w 2020 r. dodatek mieszkaniowy został przyznany 430 gospodarstw domowym, natomiast dodatek energetyczny otrzymało 288 gospodarstw domowych. W 2020 r. został przyznany 1 lokal mieszkalny wychowawcy pieczy zastępczej.

2.6. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W roku 2020 na realizację zadań, wykonywanych przez **Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem**, związanych z organizowaniem opieki w rodzinach zastępczych dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, wsparciem pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziną pieczę zastępczą wydatkowano kwotę 1.522.132,36 zł, przy czym 158.628,41 zł przekazano powiatom, na terenie których przebywają w rodzinach zastępczych dzieci będące mieszkańcami Jeleniej Góry.

Kwota ta została wydatkowana na:

- pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 148 dzieci w 112 rodzinach zastępczych (4 rodziny zastępcze zawodowe, 19 rodzin zastępczych niezawodowych i 89 rodzin spokrewnionych) w wysokości 1.340.174,77 zł (w tym również świadczenia podstawowe na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywające w rodzinach zastępczych w Jeleniej Górze),
- jednorazową pomoc pieniężną na pokrycie wydatków związanych z przyjmowaniem dziecka do rodziny zastępczej, wypłacona 14 dzieciom w 9 rodzinach zastępczych w wysokości 14.170,00 zł,

- dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania wypłacone 22 wychowankom w wysokości 6.600,00 zł,
- świadczenie na przeprowadzenie niezbędnego remontu wypłacone 1 zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego w wysokości 2.000,00 zł,
- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania lokalu dla 3 rodzin zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego w wysokości 32.187,07 zł,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłacona 4 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 31.227,00 zł,
- pomoc na zagospodarowanie wypłacona 5 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 7.885,00 zł,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wypłacona 17 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 83.888,52 zł.

Od 2016 roku rodziny zastępcze objęte są wsparciem w postaci **dotatku wychowawczego**, zwanym „500+”. Dodatek ten przysługuje na każde dziecko umieszczone w pieczy zastępczej do ukończenia przez nie 18 roku życia, jednak nie dłużej niż do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko pieczy zastępczej. Na ten cel w analizowanym okresie zostały wykorzystane środki w wysokości 634.693,18 zł wraz z kosztami obsługi. W przeciągu roku wydanych zostało łącznie 115 decyzji przyznających prawo do ww. świadczenia.

Od 01.07.2019 r. zgodnie z art. 113a na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, składany w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce położenia placówki lub ośrodka, na każde umieszczone w tych placówkach i ośrodkach dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje **dotatek w wysokości świadczenia wychowawczego** określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Na ten cel w roku 2020 wykorzystano środki w wysokości 648.898,10 zł wraz z kosztami obsługi. W przeciągu roku wydanych zostało łącznie 121 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, dzieci wychowywane w rodzinach zastępczych oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych otrzymali wsparcie w postaci świadczenia 300,00 zł jednorazowo. Z programu skorzystało łącznie 206 dzieci na kwotę 61.800.00 zł.

W ramach świadczeń pieniężnych związanych z pomocą osobom usamodzielnianym opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą w 2020 r. wydatkowano łącznie kwotę 43.801,40 zł. Kwotę tę przeznaczono na:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla 1 wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej w wysokości 6.939,00 zł,

- pomoc na zagospodarowanie wypłacona 4 wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 6.308,00 zł,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wypłacona 9 wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 30.554,40 zł.

W 2020 r. na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wydatkowano łącznie kwotę 3.631.809,27 zł. W kwocie tej mieści się:

- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 1 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 764.731,76 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 2 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 767.761,08 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 3 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 699.584,82 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 4 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 698.838,66 zł,
- koszty utrzymania dzieci w Domu Dla Dzieci nr 5 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 700.892,95 zł.

W związku z brakiem miejsc w pieczy zastępczej instytucjonalnej jak i rodzinnej, Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem celem realizacji postanowień sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej poszukuje miejsc również poza terenem Miasta Jeleniej Góry. W 2020 r. na terenie innych powiatów zarówno w instytucjonalnej jak i rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 57 dzieci (w tym 11 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 46 dzieci w rodzinach zastępczych). Dotacja przekazana innym powiatom na podstawie porozumień na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w 2020 r. wyniosła 736.369,29 zł. w tym:

- opłata za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w kwocie 264.345,84 zł,
- opłata za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w kwocie 490.023,45 zł.

2.7. Objęcie rodzin wielodzietnych programem zniżek w ramach Jeleniogórskiej Karty Dużej Rodziny i Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

W 2020 r. zostało wydanych 229 Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny, liczba osób w rodzinach, które korzystają z tej formy wsparcia od początku trwania programu tj. od 02.01.2015 r. do końca 2020 r. wynosi 3.522 osób. Jeżeli chodzi o Jeleniogórską Kartę Dużej Rodziny, w 2020 r. wydanych zostało 1.447 kart, liczba osób w rodzinach, które korzystają z tej formy wsparcia wynosi 1.447 osób.